

Diners nuclears per a matar conills

El Parlament de Catalunya, després d'un polèmic estira-i-arroña, va crear el 2020 el Fons de Transició Nuclear (FTN) per facilitar les àrees circumdants a les centrals d'Ascó i Vandellòs la seva adaptació social i econòmica pel tancament de les plantes i reduir així l'impacte sobre el teixit laboral i empresarial. El que va sorgir inicialment com un instrument idoni i eficaç per protegir dues zones dependents econòmicament d'un monocultiu, en aquest cas l'energètic, ha esdevingut pel pas del temps un calaix de sastre que servirà, segons el decret 19/2025 convalidat la setmana passada per la Cambra catalana, fins i tot per mantenir a ratlla la plaga de conills i de porcs senglars a la zona. Aquest decret suposa la demostració empírica de la dita: "Qui camina mal camí, no fa bon pas a la fi".

La clausura de les centrals afecta, en primer lloc, als dos municipis que les allotgen i, en segon terme, als del seu voltant, entenen els situats a 10

quilòmetres en línia recta. És a dir, els inclosos en la primera corona del PENTA i que es beneficien del repartiment dels seus impostos. Però, per molt que alguns s'hi capfiquin, a ningú més.

Malgrat aquesta evidència, el Partit dels Socialistes (PSC), esperonat per l'alcalde de Batea i parlamentari, Joaquim Paladella, en veure que el seu municipi en resultava exclòs, va proposar estendre els beneficiaris a un radi de 30 quilòmetres a la rodona. Junts, que sempre es va oposar a tal despropòsit, va canviar radicalment de parer en sortir-se'n del Govern català i només per tocar l'arqueta als seus exsòcis republicans. Però l'ampliació, aprovada el 2022, es va topar amb un inconvenient no previst per als seus benpensants impulsors: que les ajudes arribarien a municipis de l'Aragó, sobre els quals la Generalitat no té competències.

I així, poblacions com Xerta —a qui la nuclear d'Ascó suposo que deu

afectar pel pas de l'Ebre— o Alforja —on no crec que hi arribi la ferum de Vandellòs— també poden repartir-se uns quants calerons d'un fons que graven les empreses elèctriques fins a un 50 % de la seua activitat de producció, emmagatzematge i transformació energètica d'origen nuclear. En definitiva, una bicoca. En canvi, localitats com ara Faió —a només 15 quilòmetres d'Ascó— en surten exclòs pel fet de pertànyer a una altra comunitat autònoma.

Fins ara, i segons es pot llegir en la pàgina web del mateix Fons, les ajudes i subvencions anaven destinades a alleugerir l'impacte sobre 96 municipis —en principi afectats— pel tancament de les centrals, que hauria de produir-se el 2030 Ascó I, el 2032 Ascó II i el 2035 Vandellòs II. Des de la seva aprovació, i així es va constatar en l'assemblea general del passat 3 d'octubre celebrada a Ascó, n'han sortit beneficiades un total de 1.500 empreses, el que ha suposat la creació

de 650 llocs de treball. Una xifra, fregant l'envaniment, que sorprèn qualsevol coneixedor de la zona i que sorgeix ningú sap de quin càlcul, tret que incloquem també els treballadors de les obres de millora de les piscines de l'Ampolla, sufragades amb fons nuclears.

Si abans aquestes ajudes, per l'escàs control dels seus gestors, han esdevingut un colador, després del nou decret s'amplia el seu destí a subvencionar activitats turístiques, transport públic, promoció d'habitatge, serveis socials, salut, gestió forestal i control cinegètic. Com si la Generalitat no disposés d'altres línies pressupostàries per cobrir aquestes necessitats bàsiques municipals.

La qüestió, com vaig escriure en un anterior article, radica en munir la mamella nuclear com més anys millor. Perquè, si tot va com sembla, les propietàries de les centrals tarragonines sol·licitaran l'ampliació de la vida útil de les tres plantes, com ha succeït

Josep Garriga
periodista

amb Almaraz (Càceres). I d'aquesta manera, disposarem d'anys afegits per fer aquesta transició cap a unes comarques lliures de nuclears i, per descomptat, sense conills ni porcs senglars. Però sobretot, i això és el més pernicios, sense altres fonts d'energia alternativa perquè Catalunya s'ha demostrat incapaç de fomentar com cal la producció eòlica o fotovoltaica. Per això ens situem a la cua de l'Estat.

Com ha dit recentment el propietari de Mercadona, Joan Roig, el problema no radica en pagar impostos, sinó en com es gestionen.